

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 7CoCsp/20/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4320201463
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Erika Madarászová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2024:4320201463.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Eriky Madarászovej a sudkýň JUDr. Marty Polyákovej a JUDr. Lenky Halmešovej, v spore žalobcu: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., so sídlom Želetavská 1525/1, 140 92 Praha 4 - Michle, Česká republika, IČ: 649 48 242, podnikajúci na území Slovenskej republiky prostredníctvom organizačnej zložky: UniCredit Bank Czech Republic and Slovakia, a. s., pobočka zahraničnej banky, so sídlom Šancová 1/A, 813 33 Bratislava, IČO: 47 251 336, zastúpeného: ALTER IURIS, s. r. o., so sídlom Tolstého 9, 811 06 Bratislava, IČO: 36 708 771, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. D. XXX, XXX XX C. D., zastúpeného splnomocnenou zástupkyňou E. F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom E. H. I. XXXX/XX, XXX XX J. K. L., o zaplatenie 22.262,01 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 22. februára 2023 č.k. 16Csp/13/2020-343, takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom zamietajúcom výroku (výrok II.) ako aj vo výroku o trovách konania (výrok III.) p o t v r d z u j e .

Žalovanému nepriznáva voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom (v poradí druhým) súd prvej inštancie zastavil konanie v časti o zaplatenie sumy 1.200,- eur s prislúchajúcim príslušenstvom. Vo zvyšnej časti žalobu zamietol. O náhrade trov prvoinštančného a odvolacieho konania rozhodol tak, že žalovanému proti žalobcovi priznal nárok na ich náhradu v rozsahu 99,56 %.

V dôvodoch rozhodnutia poukázal na obsah podanej žaloby, ktorou sa žalobca domáhal, aby súd zaviazal žalovaného zaplatiť mu sumu 22.262,01 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z istiny 22.502,64 eura od 24.01.2017 až do 08.02.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.499,32 eura od 15.03.2017 až do 15.03.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.355,22 eura od 16.03.2017 až do 12.05.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.335,72 eura od 13.05.2017 až do 24.07.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.310,43 eura od 25.07.2017 až do 17.08.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.260,43 eura od 18.08.2017 až do 18.09.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.210,43 eura od 19.09.2017 až do 20.10.2017, vo výške 5 % ročne z istiny 22.166,15 eura od 21.10.2017 až do 22.01.2018, vo výške 5 % ročne z istiny 22.157,89 eura od 23.01.2018 až do 14.02.2018, vo výške 5 % ročne z istiny 22.107,89 eura od 15.02.2018 až do zaplatenia, ako aj náhradu trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že žalobca a žalovaný uzatvorili dňa 29.10.2014 Zmluvu o úvere číslo EZYCRL-00117181-2014-GAL 1-SU, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 26.040,- eur s tým, že časť úveru vo výške 5.040,- eur bola žalovanému poskytnutá za účelom úhrady poplatku za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver a časť úveru vo výške 21.000,- eur bola žalovanému poskytnutá bez účelového určenia. Zmluvné strany sa dohodli, že poskytnutý úver sa bude úročiť fixnou úrokovou sadzbou vo výške 7,90 % p. a. Žalovaný sa zaviazal vyčerpaný úver splácať v 121 mesačných splátkach s tým,

že prvá splátka predstavovala splátku úrokov a ďalších 120 anuitných splátok vo výške 314,56 eura splatných v platobný deň. Keďže sa žalovaný dostal so splácaním poskytnutého úveru do omeškania, žalobca podaním zo dňa 14.12.2016 "Upomienka č. 2 - výzva na úhradu záväzku", vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy. Nakoľko žalovaný aj napriek doručenej výzve dlžnú sumu neuhradil, žalobca listom zo dňa 23.01.2017 "Oznámenie o predčasnej splatnosti úveru a výzva na úhradu celého zostatku úveru - posledný pokus o zmier", vyhlásil predčasnú splatnosť úveru ku dňu 23.01.2017 a vyzval žalovaného na úhradu celého zostatku úveru. Dlžná pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu určenia predčasnej splatnosti úveru celkovú výšku 23.114,72 eura, z toho istina vo výške 22.502,64 eura, riadne úroky vo výške 606,13 eura, úroky z omeškania vo výške 4,31 eura a poplatky vo výške 1,64 eura. Po určení predčasnej splatnosti úveru došlo zo strany žalovaného k čiastočným úhradám dlžnej pohľadávky v celkovej sume 849,97 eura. Po započítaní uvedených úhrad žalovaného tak ostáva dlžná pohľadávka žalobcu ku dňu jej vyčíslenia, t. j. ku dňu 20.03.2018 v celkovej sume 22.262,01 eura, z toho istina vo výške 22.107,89 eura, neuhradené kapitalizované riadne úroky v sume 153,65 eura, kapitalizované úroky z omeškania v sume 0,06 eura a poplatky v sume 0,41 eur.

Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 497 Obchodného zákonníka, § 52 ods. 1,2,3,4 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), § 9 ods. 1,2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov, § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 1,2,3,4, § 1a ods. 1,4,5 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., § 39, § 451 ods. 1,2, § 457, § 54a, § 101, § 107 ods. 1,2, § 112, § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 144 CSP, § 1 ods. 2, 3, 4, Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., § 1a ods. 1,4 a 5 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., § 39 Občianskeho zákonníka, § 451 ods. 1,2, § 457, § 54a, § 101, § 107 ods. 1,2, § 112, § 122 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 144 zákona č. 160/2015 Z.z., § 145 ods. 2, § 146 ods. 1, § 151 ods. 1 CSP ako aj zisteným skutkovým stavom na základe čoho dospel k záveru, že nárok žalobcu po čiastočnom späťvzati žaloby je treba v dôsledku jeho premlčania ako nedôvodne podaný zamietnuť.

Súd prvej inštancie uviedol, že žalobca sa žalobou pôvodne domáhal zaplatenia sumy vo výške 22.262,01 eura spolu s príslušenstvom ako aj náhrady trov konania a to titulom zmluvy o úvere, predmetom ktorej bolo poskytnutie úveru vo výške 26.040,- eur s tým, že časť úveru vo výške 5.040,- eur bola žalovanému poskytnutá za účelom úhrady poplatku za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver a časť vo výške 21.000,- eur bez účelového určenia. Poukázal na to, že žalobca podaním doručeným tunajšiemu súdu dňa 16.01.2023 vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy vo výške 1.200,- eur s prísluškajúcim príslušenstvom späť. Žalovaný námietky voči čiastočnému späťvzatiu žaloby s poukazom na § 146 ods. 2 CSP a § 157 ods. 2 CSP nemal, preto súd prvej inštancie konanie v tejto časti s poukazom na § 145 ods. 2 CSP zastavil. Predmetom sporu tak zostalo zaplatenie sumy 21.062,01 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 22.502,64 eura od 24.01.2017 do zaplatenia a to po súčasnom zohľadnení žalovaným vykonaných čiastočných úhrad.

Súd prvej inštancie konštatoval, že zmluva o úvere obsahuje všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa § 497 Obchodného zákonníka. V zmysle ustanovení Občianskeho zákonníka preskúmal výšku odplaty poskytnutého úveru, či táto v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka s poukazom na § 1 a § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., neprekračuje najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. V tejto súvislosti poukázal na § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., podľa ktorého odplatu pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi tvoria úrok, poplatky a akékoľvek iné odplatné plnenia alebo iné náklady, ktoré sú dohodnuté pri podpise spotrebiteľskej zmluvy, a ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov alebo vyžadované pri poskytnutí peňažných prostriedkov. Uviedol, že v danom prípade pozostáva odplata z úroku vo výške 7,90 % ročne, z poplatku za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 5.040,- eur a z poplatku za poskytnutie úveru vo výške 49,61 eura, ktorý je v zmysle zmluvy splatný v mesačných splátkach vo výške 0,41 eura.

Zdôraznil, že podľa § 1 ods. 2 nariadenia vlády, odplata sa vyjadruje v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov za rok a vypočíta sa ako súčet plnení podľa odseku 3 za rok. Zmluvný úrok vo výške 7,90 % napĺňa na účel výpočtu odplaty predpoklady obsiahnuté v § 1 ods. 3 písm. a) bodu 3. predmetného nariadenia vlády, podľa ktorého odplatu podľa odseku 1 tvoria plnenia vyjadrené v percentách zo sumy zmluvne dohodnutých peňažných prostriedkov tak, že opakujúce sa plnenie v percentách za rok sa považuje za plnenie za rok.

Dojednaný poplatok za poskytnutie úveru vo výške 0,41 eura mesačne po prepočte podľa § 1 ods. 3, písm. b) bodu 1. nariadenia vlády, vyčíslil na hodnotu 0,01889 % (0,41 eura x 12 mesiacov : 26.040,- eur x 100), po zaokrúhlení podľa § 1a ods. 5 nariadenia vlády na hodnotu 0,02 %.

Dojednaný poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver vo výške 5.040,- eur po prepočte podľa § 1 ods. 3, písm. b) bodu 2. nariadenia vlády podľa záverov súdu prvej inštancie predstavuje

hodnotu 19,35483 % (5.040,- eur : 26.040,- eur x 100), čo po zaokrúhlení podľa § 1a ods. 5 nariadenia vlády predstavuje hodnotu 19,36 %. Uviedol, že odplata integruje všetky plnenia, ktoré sú spojené s poskytnutím peňažných prostriedkov a viažu sa na akúkoľvek službu viazanú na poskytnutie úverovej služby. Považoval za irelevantné, či povaha doplnkových súvisiacich služieb, teda aj poistenia, je voliteľná alebo nie, keďže v konečnom dôsledku dochádza k zvyšovaniu ceny hlavnej služby. Poukázal na to, že zo samotného znenia zmluvy dobrovoľnosť poistenia schopnosti splácať poskytnutý úver ani nevyplýva. Podmienenosť poskytnutia spotrebiteľského úveru súčasným dojednaním poistenia schopnosti splácať úver vyplýva aj zo skutočnosti, že veriteľ síce poskytol žalovanému spotrebiteľský úver vo výške 26.040,- eur, avšak z tohto sumu vo výške 5.040,- eur na úhradu jednorázovo splatného poplatku za zariadenie do poistenia schopnosti splácať úver, ktoré poistenie bolo v celom rozsahu splatné a veriteľom zúčtované ihneď pri čerpaní úveru, v dôsledku čoho tak žalobca žalovanému reálne vyplatil peňažné plnenie vo výške 21.000,- eur. Na základe týchto zistení prijal záver, že dojednané poistenie spĺňa atribút doplnkového plnenia, ktoré sa do celkovej odplaty za poskytnutý úver zahŕňa. Celková suma plnení vyjadrená v percentách za rok ku dňu uzavretia zmluvy tak podľa záverov súdu prvej inštancie predstavuje odplatu za poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 27,28 % (7,90 % zmluvný úrok + 0,02 % poplatok za poskytnutie úveru + 19,36 % poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver).

Konštatoval, že zmluva bola uzavretá dňa 29.10.2014, preto bolo potrebné pre posúdenie najvyššej prípustnej výšky odplaty vychádzať z priemernej RPMN bánk a pobočiek zahraničných bánk za 2. štvrťrok roku 2014 (apríl, máj, jún), keď v zmysle § 2 vyhlášky Ministerstva financií SR č. 289/2010 bola táto hodnota za tento štvrťrok zverejnená najneskôr dňa 31.07.2014, pričom za 3. štvrťrok (júl, august, september) bola zverejnená až 31.10.2014. Priemerná RPMN úverov poskytnutých bankami a pobočkami zahraničných bánk za 2. štvrťrok 2014 pri zmluvnej splatnosti nad 10 rokov, predstavovala hodnotu 8,22 % pri obdobnom spotrebiteľskom úvere. Na základe toho prijal záver, že odplata za poskytnutý spotrebiteľský úver vo výške 27,28 % bezpochyby prekračuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty, ktorá v čase uzatvorenia zmluvy predstavovala hodnotu 16,44 % (27,28 % < 2 x 8,22 %).

Z dôvodu, že odplata za poskytnutý spotrebiteľský úver nesmie v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka prekračovať najvyššiu prípustnú odplatu, je zmluva o úvere absolútne neplatným právnym úkonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka, keďže odporuje zákonu. Zdôraznil, že zákonodarca ustanovil absolútnu neplatnosť právneho úkonu vyplývajúceho zo zákazovo koncipovanej dispozície prezentovanej slovom "nesmie" a pod hrozbou absolútnej neplatnosti celého právneho úkonu tak zakazuje nárokovať, prijímať alebo uplatňovať plnenia vstupujúce do odplaty, ktoré sú vyššie ako pripúšťa nariadenie vlády vykonávajúce ustanovenia Občianskeho zákonníka. Uviedol, že i keď odborná literatúra jednoznačne zastáva názor o absolútnej neplatnosti celého právneho úkonu, v niektorých rozhodnutiach súdov možno nájsť aj právny názor o neplatnosti len v časti dojednania zmluvných úrokov a to s poukazom na § 41 Občianskeho zákonníka. Táto polemika je však podľa názoru súdu odstránená Zákonom č. 129/2010 Z. z. v znení účinnom od 01.05.2018, ktorý v § 9 ods. 19 rieši podmienky vrátenia finančného plnenia dlžníkom v prípade "neplatnosti zmluvy o spotrebiteľskom úvere z dôvodu podľa § 53 ods. 6 OZ s poukazom na § 1 a 1a Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z. z."

Nárok žalobcu súd prvej inštancie posúdil ako nárok podľa § 457 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého, ak je zmluva neplatná alebo bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal. Ak ide teda o neplatný právny úkon, potom to, čo sa na jeho základe plnilo, predstavuje bezdôvodné obohatenie podľa § 451 ods. 2 a § 457 Občianskeho zákonníka.

Súd prvej inštancie ďalej uviedol, že žalobca sa dohodol so žalovaným na poskytnutí úveru vo výške 26.040,- eur s tým, že časť sumy vo výške 5.040,- eur slúži na náhradu jednorázovo splatného poplatku za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver a časť sumy vo výške 21.000,- eur poskytol žalobca žalovanému bez účelového určenia. V tejto súvislosti poukázal na to, že poplatok za poistenie schopnosti splácať úver vo výške 5.040,- eur bol splatný a banka ho zúčtovala z úveru v prvom poradí pri čerpaní úveru, v dôsledku čoho tak žalovaný čerpal úver vo výške 21.000,- eur. Konštatoval, že prijatím tohto plnenia z neplatného právneho úkonu sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil a toto plnenie by mal titulom bezdôvodného obohatenia povinný žalobcovi vydať. Poukázal na to, že žalovaný titulom poskytnutého úveru uhradil do 15.02.2018 celkovo sumu 8.096,95 eura a následne po tomto dátume vykonal ďalšie čiastkové úhrady v celkovej výške 1.200,- eur, celkovo titulom poskytnutého úveru tak uhradil sumu vo výške 9.296,95 eura (8.096,95 eura + 1.200,- eur).

Súd prvej inštancie s poukazom na § 54a Občianskeho zákonníka a § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka dospel súd k záveru, že nárok žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia je premlčaný, pretože odo dňa čerpania peňažných prostriedkov žalovaným (30.10.2014) do podania žaloby na Okresný súd Banská Bystrica (23.03.2018), uplynuli viac ako 3 roky (uplynula objektívna aj subjektívna premlčacia

doba pre vydanie bezdôvodného obohatenia). Uviedol, že pre začiatok plynutia objektívnej premlčacej doby práva na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia je rozhodujúci deň, kedy skutočne došlo k získaniu bezdôvodného obohatenia. Poukázal na úverový účet, z ktorého vyplýva, že žalovaný čerpal poskytnutý úver dňa 30.10.2014, preto sa žalovaný na úkor žalobcu bezdôvodne obohatil dňom výplaty týchto peňažných prostriedkov. Odo dňa nasledujúceho po vyplatení peňažných prostriedkov žalovanému, tak začala plynúť žalobcovi objektívna premlčacia doba (od 31.10.2014) na vydanie bezdôvodného obohatenia, ktorá uplynula dňa 31.10.2017, teda ešte pred podaním návrhu na vydanie platobného rozkazu na Okresný súd Banská Bystrica. Poukázal na to, že vzájomný vzťah objektívnej a subjektívnej premlčacej doby spočíva v tom, že subjektívna premlčacia doba plynie v rámci objektívnej premlčacej doby a uplynie najneskôr s ňou, preto sa súd otázkou plynutia subjektívnej premlčacej doby nezaoberal, keď táto otázka je vzhľadom na uplynutie objektívnej premlčacej doby irelevantná. Záverom uviedol, že žaloba bola podaná žalobcom po uplynutí premlčacej doby, a preto žalobu s poukazom na § 54a a § 107 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka v celom rozsahu zamietol.

O trovách konania rozhodol podľa § 262 ods. 1 CSP a § 396 ods. 3 CSP s poukazom na ust. § 255 ods. 1 a § 396 ods. 1 CSP tak, že žalovanému, ktorý bol vzhľadom na celkový výsledok sporu v konaní úspešnejší, priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného a odvolacieho konania v rozsahu 99,56 %.

2. Proti tomuto rozsudku podal písomne v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý sa domáhal jeho zmeny v zamietajúcom výroku II. tak, že súd uloží žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu vo výške 21.062,01 eura spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne, zo sumy 22.502,64 eura od 24.01.2017 do 08.02.2017, zo sumy 22.499,32 eura od 09.02.2017 do 15.03.2017, zo sumy 22.355,22 eura od 16.03.2017 do 12.05.2017, zo sumy 22.335,72 eura od 13.05.2017 do 24.07.2017, zo sumy 23.310,43 eura od 25.07.2017 do 17.08.2017, zo sumy 22.260,43 eura od 18.08.2017 do 18.09.2017, zo sumy 22.210,43 eura od 19.09.2017 do 20. 10.2017, zo sumy 22.166,15 eura od 21.10.2017 do 23.01.2018, zo sumy 22.157,89 eura od 24.01.2018 do 15.02.2018, zo sumy 22.107,89 eura od 16.02.2018 do 20.03.2018, zo sumy 22.057,89 eura od 21.03.2018 do 17.04.2018, zo sumy 22.007,89 eura od 18.4.2018 do 15.05.2018, zo sumy 21.957,89 eura od 16.05.2018 do 18.06.2018, zo sumy 21.907,89 eura od 19.06.2018 do 18.07.2018, zo sumy 21.857,89 eura od 19.07.2018 do 27.08.2018, zo sumy 21.807,89 eura od 28.08.2018 do 12.09.2018, zo sumy 21.757,89 eura od 13.09.2018 do 16.10.2018, zo sumy 21.707,89 eura od 17.10.2018 do 14.11.2018, zo sumy 21.657,89 eura od 15.11.2018 do 13.12.2018, zo sumy 21.607,89 eura od 14.12.2018 do 18.01.2019, zo sumy 21.557,89 eura od 19.01.2019 do 13.02.2019, zo sumy 21.507,89 eura od 14.02.2019 do 14.03.2019, zo sumy 21.457,89 eura od 15.03.2019 do 16.04.2019, zo sumy 21.407,89 eura od 17.04.2019 do 16.05.2019, zo sumy 21.357,89 eura od 17.05.2019 do 17.06.2019, zo sumy 21.307,89 eura od 18.06.2019 do 19.07.2019, zo sumy 21.257,89 eura od 20.07.2019 do 15.08.2019, zo sumy 21.207,89 eura od 16.08.2019 do 16.09.2019, zo sumy 21.157,89 eura od 17.09.2019 do 10.10.2019, zo sumy 21.107,89 eura od 11.10.2019 do 15.11.2019, zo sumy 21.057,89 eura od 16.11.2019 do 31.12.2019, zo sumy 21.007,89 eura od 01.01.2020 do 20.01.2020, zo sumy 20.957,89 eura od 21.01.2020 do 18.02.2020, zo sumy 20.907,89 eura od 19.02.2020 do zaplata, do troch dní od nadobudnutia právoplatnosti rozsudku. O nároku na náhradu trov konania navrhol rozhodnúť tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnej výške. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania navrhol rozhodnúť tak, že žalobca má voči žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnej výške.

Žalobca v podanom odvolaní namietal, že súd prvej inštancie k posúdeniu neplatnosti Zmluvy o úvere č. EZY-CRL-00117181-2015-GAL1-SU zo dňa 29.10.2014 nevykonal žiadne dokazovanie. Žalobca nemal možnosť vyjadriť sa k posúdeniu prípadnej neplatnosti zmluvy, pričom žalovaný taktiež nikdy nenamietal absolútnu neplatnosť zmluvy, teda žalobca nemal žiadnu možnosť vyjadriť sa k akýmkoľvek úvahám, týkajúcich sa absolútnej neplatnosti zmluvy. Podľa názoru žalobcu došlo v predmetnej veci k vydaniu prekvapivého rozhodnutia, čím došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Žalobca nemal možnosť vyjadriť sa k prípadnej absolútnej neplatnosti zmluvy z dôvodu prekročenia maximálnej výšky odplaty v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, keďže uvedené nebolo ani len naznačené zo strany súdu prvej inštancie.

Žalobca v odvolaní tvrdil, že v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka jednorázový splatný poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver v sume 5.040,- eur nepredstavuje odplatu v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Žalobca je toho názoru, že súd prvej inštancie na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko na základe vykonaného dokazovania dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, nakoľko nemožno tvrdiť, že žalovaný nemal možnosť ovplyvniť zmluvné dojednanie, týkajúce sa zaplata poistného. Práve naopak žalovaný mal pri uzavieraní zmluvy možnosť rozhodnúť sa, či s poistením schopnosti splácať úver

súhlasí, alebo nie. Žalovaný nebol v žiadnom prípade donútený k podpisu zmluvy ako celku, nakoľko postenie schopnosti splácať úver bolo do zmluvy zahrnuté na základe jeho rozhodnutia. Žalovaný sa mohol rozhodnúť, že svoju schopnosť splácať úver nepoistí, čo by nemalo vplyv na uzavretie zmluvy. Uzatvorenie dobrovoľného poistenia schopnosti splácať úver, čo je zrejme aj zo znenia čl. II bod 19 Zmluvy, kde je uvedené, že poplatok za zaradenie do poistenia sa použije ako predpoklad na výpočet RPMN v prípade, ak bolo poistenie dohodnuté. Dojednanie poistenia malo vplyv aj na výšku úrokovej sadzby, ktorá v prípade poistenia schopnosti splácať úver bola v nižšej sadzbe v zmysle čl. V. bod 4. zmluvy. Bolo len na uvážení žalovaného, či poistenie schopnosti splácať úver dojedná alebo nie. Za dojednanie takéhoto poistenia je účtovaný vyššie uvedený poplatok. Bolo len na rozhodnutí žalovaného, či takýto poplatok uhradí z vlastných finančných prostriedkov, alebo mu žalobca za týmto účelom poskytne úver. To znamená, že takto poskytnutý úver vo výške 5.040,- eur bol poskytnutý na ekonomické využitie – doplnkovú službu, ktoré dojednanie nemuselo byť a predstavuje nadštandard, ktorý chráni žalovaného pre jeho neschopnosťou splácať úver v prípadoch uvedených v poistení. Ako žalobca jednoznačne preukázal, suma 5.040,- eur nemala byť, a ani nikdy nebola príjmom žalobcu, ale bola to suma poistného, ktorú v mene žalovaného žalobca poukázal priamo príslušnej poisťovni na základe platne zriadeného poistenia. Predmetná istina poskytnutého úveru bola žalobcovi poskytnutá v dvoch častiach, a to suma 21.000,- eur bez účelového určenia a suma 5.040,- eur na úhradu jednorázovo splatného poplatku za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver. Celková istina úveru teda činila 26.040,- eur a táto bola skutočne aj žalovanému poskytnutá. Ak by však aj napriek uvedenému mal odvolací súd za to, že poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver, ktorý nebol príjmom žalobcu, a ktorý žalovaný mal možnosť odmietnuť, predstavuje odplatu v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka, by uvedené spôsobovalo relatívnu neplatnosť zmluvy v časti dotknutého poplatku. V tomto prípade nie je možné hovoriť o absolútnej neplatnosti zmluvy, pretože podľa § 40a zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka, ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ust. § 49a, § 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považoval sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý neplatnosti právneho úkonu sa nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov. Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá. Poukázal na ust. § 53 ods. 6 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka podľa ktorého, ak predmetom spotrebiteľskej zmluvy je poskytnutie peňažných prostriedkov, nesmie odplata prevyšovať najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa pri poskytnutí peňažných prostriedkov požadovať. Odplatu, podrobnosti o stanovení odplaty, kritériách jej stanovenia a najvyššiu prípustnú výšku odplaty ustanovuje vykonávací predpis. Zdôraznil, že v prípadoch, v ktorých je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách (nemusí ním byť zákon, ale aj podzákonná norma), právny úkon je neplatný len v tom rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu. Žalobca je toho názoru, že Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, predstavuje všeobecne záväzný právny predpis o cenách v zmysle § 40a Občianskeho zákonníka. Keďže odplata v zmysle § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka je upravená v rámci všeobecne záväzného právneho predpisu o cenách (Nariadenie vlády č. 87/1995 Z.z.), v prípade jej prekročenia dochádza po dovolaní sa neplatnosti k relatívnej neplatnosti iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu. Ak by mal súd za to, že poplatok za prekročenie maximálnej výšky odplaty, došlo by k relatívnej neplatnosti zmluvy v rozsahu predmetného poplatku, a to však až po dovolaní sa tejto neplatnosti žalovaným. Keďže tak však žalovaný neučinil a relatívnej neplatnosti sa nedovolal, má žalobca za to, že zmluva v rozsahu predmetného poplatku je stále platná. Na základe uvedeného súd prvej inštancie vychádzal pri rozhodovaní z nesprávneho právneho posúdenia veci.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobcu písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ 34 zák.č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku, ďalej len „CSP“) viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 CSP a § 380 ods. 1 CSP) a viazaný skutkovým stavom zisteným súdom prvej inštancie (§ 383 CSP) prejednal vec bez nariadenia pojednávania s verejným vyhlásením rozsudku pri splnení si povinnosti upravenej v ustanovení § 219 ods. 3 CSP a po prejednaní veci dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je treba v napadnutom zamietajúcom výroku ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 a 2 potvrdiť.

5. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie vo veci prvýkrát rozhodol rozsudkom sp. zn.: 16Csp/13/2020 - 212 zo dňa 21.08.2020, ktorým žalobu zamietol a žalovanému priznal voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % majúc za to, že žalobou uplatnený nárok je premlčaný.

6. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie podal žalobca odvolanie, o ktorom Krajský súd v Nitre uznesením sp. zn.: 7CoCsp/3/2021 - 296 zo dňa 20.10.2022 rozhodol tak, že napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a rozhodnutie.

7. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru že rozsudok súdu prvej inštancie je správny a dostatočne odôvodnený, preto nepovažuje vo svojom rozhodnutí za nutné v súlade s ust. § 387 CSP opakovať tie isté dôvody, ktoré sú obsiahnuté v prvoinštančnom rozhodnutí, vrátane citácie právnych predpisov vzťahujúcich sa na tento prípad. Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie riadne zistil skutkový stav a z neho vyvodil aj správny právny záver. Z podrobného odôvodnenia rozhodnutia jednoznačne vyplýva, akým závermi a myšlienkovými postupmi sa súd prvej inštancie riadil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a konštatuje správnosť dôvodov, ktoré súd prvej inštancie vo svojom rozhodnutí uviedol.

8. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia s ohľadom na dôvody uvedené v podanom odvolaní odvolací súd uvádza, že na absolútnu neplatnosť právneho úkonu súd prihliada z úradnej povinnosti, preto nebolo nevyhnutné, aby žalovaný absolútnu neplatnosť úverovej zmluvy nenamietal. Z obsahu spisu vyplýva, že súd prvej inštancie na pojednávaní konanom dňa 21.08.2020 (č.l. 209 spisu) vykonal dokazovanie listinou – zmluvou o úvere. Vykonalie tohto dôkazu navrhol žalobca už v podanej žalobe. Navyše, keďže v danej veci nepochybne ide o spotrebiteľský spor podľa § 295 CSP súd môže vykonať aj tie dôkazy, ktoré spotrebiteľ nenavrhol, ak je to nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci, preto uvedená námietka žalobcu v tomto smere nie je dôvodná.

9. Žalobca ďalej namietal, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je prekvapivé a nepredvídateľné, pretože sa nemohol vyjadriť k úvahe súdu o absolútnej neplatnosti posudzovanej úverovej zmluvy. Aj túto námietku odvolací súd považoval za nedôvodnú. Z obsahu zápisnice o pojednávaní konanom dňa 22.02.2023 (č.l. 341 spisu) vyplýva, že žalobca ani jeho právny zástupca sa pojednávania nezúčastnili a súd prvej inštancie vo veci konal a rozhodol v neprítomnosti žalobu a jeho právneho zástupcu. Na tomto pojednávaní sudca uviedol svoj nový korigovaný predbežný právny názor. Keďže sa žalobca ani jeho právny zástupca pojednávania nezúčastnili nemohol sa ani oboznámiť s novým predbežným právnym posúdením veci a vyjadriť sa k nemu. Odvolací súd sa nestotožnil s názorom žalobcu, že mu bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, pretože neúčastňujú na pojednávaní sa žalobca sám vzdal možnosti vyjadriť sa pred súdom a predniesť svoj právny názor na prejednávanú vec. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca bol na pojednávanie konané pred súdom prvej inštancie dňa 22.02.2023 riadne predvolaný a termín pojednávania mu bol doručený dňa 24.01.2023 (č.l. 330 spisu). Žalobca svoju neúčasť písomne ospravedlnil a navrhol vec prejednať v jeho neprítomnosti (č.l. 335 spisu). Odvolací súd nezistil žiaden nesprávny postup súdu prvej inštancie, ktorým by súd svojím postupom odňal žalobcovi právo na spravodlivý súdny proces.

10. Odvolací súd k ďalšej námietke žalobcu, že súd prvej inštancie dospel k nesprávnemu záveru, keď považoval poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver za doplnkové plnenie a zahrnul ho do celkovej odplaty za poskytnutý úver uvádza, že aj tento záver súdu prvej inštancie považoval za správny. Po zohľadnení všetkých rozhodujúcich skutočností, ktoré súd prvej inštancie podrobne odôvodnil v bode 48. odôvodnenia napadnutého rozsudku, odvolací súd v tomto smere dospel k rovnakému záveru ako súd prvej inštancie a v celom rozsahu sa s ním stotožňuje. Z obsahu zmluvy nevyplýva, že by dojednanie poistenia pre prípad neschopnosti žalovaného splácať bolo dobrovoľné a uzatvorené na žiadosť spotrebiteľa. Žalobca v konaní nepreukázal, že žalovaný mal sám záujem takéto poistenie pre prípad neschopnosti splácať úver uzatvoriť. Zo znenia posudzovanej zmluvy a započítania výšky poistného do celkovej sumy poskytnutého úveru (26 040 eur) spolu so skutočnosťou, že úver, ktorým žalovaný mohol disponovať predstavoval iba sumu 21.000,- euro, pretože suma 5 040 euro predstavovala jednorazový poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver, ktorý bol žalovanému hneď odpočítaný, je možné prijať záver, že ide o doplnkové plnenie, ktoré je treba zahrnúť do celkovej odplaty za poskytnutý úver. Tomuto záveru zodpovedá aj spôsob dojednania poistenia, pretože celá zmluva je koncipovaná tak, že suma 5 040 euro predstavuje účelovo viazanú časť z celkovej výšky poskytnutého úveru, s ktorou však žalovaný voľne nemohol disponovať, pretože túto sumu žalobca nevyplatil a jej splatnosť nastala okamihom uzatvorenia zmluvy a započítal ju ako jednorazový splatný poplatok za poistenie pre prípad insolventnosti žalovaného.

11. Napokon žalobca namietal, že ak by aj odvolací súd súhlasil s tým, že poplatok za zaradenie do poistenia schopnosti splácať úver je treba zahrnúť do celkovej odplaty za poskytnutý úver, pri posudzovaní najvyššej prípustnej miery odplaty je treba v zmysle ust. § 40a OZ považovať tú

časť dojednania úverovej zmluvy, ktorá sa týka prekročenie maximálnej výšky odplaty za relatívne neplatný právny úkon. Pretože sa žalovaný relatívnej neplatnosti tohto právneho úkonu nedovolal, treba považovať úverovú zmluvu za platný právny úkon.

12.Podľa názoru odvolacieho súdu, súd prvej inštancie sa s touto námietkou žalobcu v dôvodoch rozhodnutia zaoberal a právne posúdenie v tomto smere uviedol v bode 50. odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorý záver odvolací súd považoval za správny a zodpovedajúci platnej právnej úprave. Odvolací súd navyše dodáva, že ustanovenie § 19 ods. 9 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, predpokladá neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere z dôvodu uvedeného v ust. § 53 ods. 6 Občianskeho zákonníka. Ust. § 53 ods. 6 OZ zakazuje veriteľovi dojednať takú odplatu za poskytnutie finančných prostriedkov, ktorá prevyšuje najvyššiu prípustnú odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať, pričom výšku najvyššej prípustnej výšky odplaty (§1a) a odplatu, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov (§1) upravuje nariadenie vlády SR č. 87/1995 Z.z.. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka .

13.Ust. § 40a OZ upravuje relatívnu neplatnosť právnych úkonov, pričom uvádza, že ak ide o dôvod neplatnosti právneho úkonu podľa ustanovení § 49a, 140, § 145 ods. 1, § 479, § 589 a § 701 ods. 1, považuje sa právny úkon za platný, pokiaľ sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti právneho úkonu nedovolá. Neplatnosti sa nemôže dovolávať ten, kto ju sám spôsobil. To isté platí, ak právny úkon nebol urobený vo forme, ktorú vyžaduje dohoda účastníkov (§ 40). Ak je právny úkon v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách, je neplatný iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý, neplatnosti dovolá.

14.Žalobca tvrdil, že dojednanie o výške odplaty za poskytnutie finančných prostriedkov v prípade ak prevyšuje najvyššiu prípustnú výšku odplaty podľa § 1a nar.vl. č. 87/1995 Z.z. spôsobuje relatívnu neplatnosť tohto právneho úkonu. Žiadal zohľadniť, že z citovaného ust. § 40a OZ vyplýva, že za relatívne neplatný právny úkon sa považuje iba v rozsahu, v ktorom odporuje tomuto predpisu (v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom o cenách) a to v prípade, ak sa ten, kto je takým úkonom dotknutý sa relatívnej neplatnosti dovolá.

15.Odvolací súd sa zaoberal tým, či nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z.. ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka je možné považovať za všeobecne záväzný právny predpis a prišiel k záveru, že tomu tak nie je. Najvyššia prípustná výška odplaty (§1a) a odplata, ktorú možno od spotrebiteľa požadovať pri poskytnutí peňažných prostriedkov (§1) síce upravuje citované nariadenie vlády, nie je ho však možné považovať za všeobecný predpis o cenách, pretože účelom tejto právnej úpravy je ustáliť, aké platby treba zahrnúť do pojmu odplata (§ 1 nar. vl.) a tiež limitovať výšku najvyššej miery odplaty (§ 1a nar. vl.) Odplatu ako cenu za poskytnutie finančných prostriedkov tento právny predpis nevytvára ani neurčuje jej výšku iba limituje jej najvyššiu prípustnú výšku za účelom ochrany spotrebiteľa. Zo žiadnych ustanovení Občianskeho zákonníka ani zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch nevyplýva, že dôsledkom prekročenia najvyššej prípustnej výšky odplaty je relatívna neplatnosť právneho úkonu.

16.Ustanovenie § 19 ods. 9 zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, používa pojem neplatnosť zmluvy o spotrebiteľskom úvere, pričom podľa názoru odvolacieho súdu ide o absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Je tomu tak aj z dôvodu, že pokiaľ by mal zákonodarca na mysli relatívnu neplatnosť právneho úkonu, nič mu nebránilo uviesť ust. § 53 ods. 6 OZ ako dôvod relatívnej neplatnosti do prvej vety ust. § 40a OZ. Navyše, bolo by v rozpore s účelom právnej úpravy ochrany práv spotrebiteľa, aby pri porušení povinnosti veriteľa a dojednaní celkovej odplaty za poskytnutie úveru nad najvyššiu prípustnú výšku odplaty (§1a nar. vl.) zákonodarca zaťažoval spotrebiteľa dovolaním sa relatívnej neplatnosti takéhoto právneho úkonu. Odvolací súd k tomuto záveru prihliadol aj z dôvodu, že právo dovolať sa relatívnej neplatnosti právneho úkonu podlieha premlčaniu (§ 101 OZ), čo by v prípade nečinnosti spotrebiteľa bolo v jeho neprospech. Pri akceptácii výkladu dotknutých právnych noriem žalobcom, by potom vždy, ak by sa spotrebiteľ aktívne nedomáhal určenia relatívnej neplatnosti právneho úkonu, by sa právny úkon uzatvorený v rozpore s právnym predpisom považoval za platne uzatvorený a žalobca by sa mohol domáhať plnenia aj nad rámec najvyššej prípustnej výšky odplaty upravenej právnym predpisom.

17.Z uvedených dôvodov aj odvolací súd uzavrel, že porušenie povinnosti veriteľa a prekročenie najvyššej prípustnej výšky odplaty určenej podľa § 1a nar. vl. č. 87/1995 Z.z. má za následok absolútnu neplatnosť právneho úkonu – úverovej zmluvy podľa § 39 OZ . Správne súd prvej inštancie potom nárok žalobcu posúdil ako nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia podľa § 457 OZ a správne

posúdil aj plynutie objektívnej premlčacej doby (§ 107 ods. 2 OZ). Svoje rozhodnutie súd prvej inštanície v tomto smere aj riadne odôvodnil v bode 54. napadnutého rozsudku, na ktoré bližšie dôvody odvolací súd poukazuje.

18. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a pri posudzovaní nároku na náhradu trov odvolacieho konania by vychádzal zo zásady úspechu v odvolacom konaní. Pretože v konaní úspešnému žalovanému žiadne trovy nevznikli odvolací súd rozhodol tak, že žalovanému ich náhradu nepriznal.

19. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštanícii.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).